

Andres Sutt
Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 28.10.2025 nr 7-15/25/1561-8

Meie 10.12.2025 nr 13-2/3224-46

Vastuskiri

Austatud Andres Sutt

Täname Harju maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu kooskõlastamise eest. Vastame Teie kirjas toodud märkustele punktide kaupa.

1. Peate vajalikuks märkida, et KSH aruandes ei ole arvestatud Kliimaministeeriumi varasemat seiskohta välisõhu müra normide rakendamise kohta. Aruandesse on lisatud viide Teie kirjale, kuid Te ei saa nõustuda aruandes endiselt esitatud järeldusega (ptk 7.14.1. „Õiguslik raamistik“ lk 129): „Praktikas on müra allikale lähimad eluhooned tihti sellised, mille maa juhtotstarve on üldplaneeringu järgi maatulundusmaa või üldse määramata ning seega seaduse mõistes seal müranormtasemed ei kehti“. Märkite, et planeerimisseaduse § 75 lg 1 p 22 alusel on müra normtasemete kategooriate määramine üldplaneeringu ülesanne. Normtasemed kehtivad olenemata sellest, kas tegemist on maatulundusmaaga või juhtotstarve kohaliku omavalitsuse poolt määramata. Juhul, kui juhtotstarve on määramata, siis elamualade (sh maatulundusmaa õuealad) puhul tuleb KSH raames juhendada keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisa 1 II kategooria normidest. Palute lisada see selgitus samuti KSH aruandesse.

Arvestame märkusega ja täiendame KSH aruannet esitatud märkuse põhjal.

2. Te ei nõustu ptk 7.16 (lk 141) esitatuga: „Kaevandamistegevustest tuleneva müra osas kehtivas seadusandluses ühest ja selget piirnormi ei ole.“ Kaevandustegevusele kohaldub keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisa 1 tööstusmüra normtasemed. Lisas 1 on II mürakategooria all toodud elumumaa-alad ja ka maatulundusmaa õuealad. Lisaks on samas lõigus toodud: „Siiski tuleb rõhutada, et inimeste tervise kaitseks on vajalik müra alase seadusandluse korrastamine selliselt, et keskkonnaministri 16. detsembri 2016. a määruses nr 71 ja sotsiaalministri 4. märtsi 2002. a määruses nr 42 toodud piirväärtused oleksid üheselt mõistetavad ja rakendatavad ka siis, kui üldplaneeringuga on maa juhtotstarve kas maatulundusmaa või üldse määramata.“.

Vastusena selgitame, et kuna kaevandustegevuste (st kaevandamine ja sellega tekkiv transpordikoormus) kohta ei ole ühtset piirnormi, siis tuleb eraldi vaadata nii tööstus- kui transpordimüra piirnorme ning kehtivate õigusaktide kohaselt need omavahel ei kumuleeru.

3. Toote välja, et KSH aruande ptk 7.21 „Võimalikud koosmõjud“ (lk 212) on kirjas: „Müra (kumuleeruva) mõju osas on kõige olulisem leevendusmeede, et seadusandja korrastab müraalased õigusaktid lähtuvalt piirkonna elanike huvidest. Kui müranormid kehtivad ka maatulundusmaal

asuvale kodule, selge on ala ja fassaadinormide rakendamine ning koosmõju arvutamisel lähtutakse füüsikaseadustest, mitte sellest, kui suur on karjääri pindala või kas müra tekitab transport või tööstus, siis on ka üheselt selge, kui tugev on müratase ning kus ja milliseid leevendavaid meetmeid (nt müratõkked, ajalised piirangud, kiirusepiirangud vms) rakendada tuleb.“ Selgitate lisaks kirja eelnevates punktides toodule, et maatulundusmaal asuvale kodule rakenduvad õuealal II mürakategooria normtasemed. Kaevandustegevuse müra all käsitletakse kõiki müraallikaid, mis jäävad selle müraallika territooriumile. Juhul kui uue müraallikaga (kaevandusega) kaasneb liiklusemüra suurenemine territooriumist väljapoole, siis tuleb KSH või keskkonnamõju hindamise (KMH) raames hinnata, kui palju suureneb liiklusemüra mõju teadaolevate andmete alusel. Olulise mõju määratlemiseks on õigusaktides normid nii tööstus- kui ka liiklusemürale. Lisaks sätestab keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 3 lg 1, et keskkonnanahäiring on inimtegevusega kaasnev vahetu või kaudne ebasoodne mõju keskkonnale, sealhulgas keskkonna kaudu toimiv mõju inimese tervisele, heaolule või varale või kultuuripärandile. Keskkonnanahäiring on ka selline ebasoodne mõju keskkonnale, mis ei ületa arvulist normi või mis on arvulise normiga reguleerimata. Sama seaduse § 14 täpsustab, et igaüks peab rakendama meetmeid oma tegevuse või tegevusetusega põhjustatava keskkonnanahäiringu vähendamiseks niivõrd, kui võrd seda on mõistlik eeldada. Seega on KSH/KMH protsessi raames võimalik pakkuda välja leevendusmeetmeid, et kaevandustegevusega kaasnevad negatiivsed mõjud oleksid võimalikult väikesed ja keskkonnanahäiringute esinemine võimalikult minimaalne. Seega, kui KSH/KMH raames leitakse, et keskkonnanahäiringud võivad esineda, siis leevendusmeetmete pakkumiseks ja rakendamiseks ei pea piirnorm või selle puudumine olema ainsaks kriteeriumiks.

Vastusena selgitame, et kuna kaevandustegevuste (st kaevandamine ja sellega tekkiv transpordikoormus) kohta ei ole ühtset piirnormi ja tuleb eraldi vaadata nii tööstus- kui transpordimüra piirnorme ning kehtivate õigusaktide kohaselt need omavahel ei kumuleeru, siis praktikas on see osutunud probleemiks müra kogumõju ammendaval hindamisel ning vajalike leevendusmeetmete vajaduse põhjendamisel.

4. Te ei nõustu aruande ptk 8.1 „Meetmed inimeste heaolu tagamiseks“ (lk 217) esimeses punktis toodud käsitlusega, et välisõhu müra normid ei lähtu elanike huvidest. Aruandes on kirjas: „Peamine meede inimeste heaolu tagamiseks on, et seadusandja korrastab müraalase seadusandluse lähtuvalt piirkonna elanike huvidest“. Märkite, et oluline mõju elanike tervisele on määratletud müra piirväärtustega ja neid ei tohi müraallikad (sh kaevandusettevõtted) ületada. Piirnormid on sätestatud elanike huvides.

Vastusena selgitame, et müra alane seadusandlus ei sätesta ühtseid, üheselt mõistetavaid ning eri müraallikatest tulenevate müra liikide kumuleeruvust arvestavaid norme. Seda kinnitab nii senine kaevandustegevuste keskkonnamõju hindamise praktika kui teemaplaneeringu menetluse käigus läbi viidud kaasamiskoosolekutelt saadud elanike ja omavalitsuste esindajate tagasiside. Inimeste arvates on müra kaevandamise käigus tekkivatest mõjudest kõige häirivam, ning praktikas ei ole leitud häid võimalusi seda piirata ega leevendada.

5. Märkite, et KSH aruandes ei ole õige esitada leevendusmeetmetena õigusaktide muutmise või korrastamise ettepanekuid. Need võivad olla KSH eksperdi seisukohad, aga teemaplaneeringu kontekstis ei saa neid esitada kui negatiivse mõju leevendusmeetmeid, st meetmeid, mida rakendatakse planeeringu elluviimisel kaasneva negatiivse mõju leevendamiseks. Lisaks eelnevates punktides esile toodud lausetele on aruandes esitatud näiteks järgmine ettepanek leevendava meetmena (ptk 7.21, lk 212 ja ptk 8.1, lk 218): „Eeltoodust tulenevalt tehakse käesolevalt ettepanek muuta KMH eelhindamist reguleerivate õigusaktide sätteid või praktikat selliselt, et arendaja peab kaevandamisloa taotlemisel läbi viima müra modelleerimise, arvestades seejuures ka kõigi mõjualas olevate karjäärade ja väljaveoteede kumuleeruvat mõju“. Samuti on

ptk 8.16 (lk 228) kirjas: „Alternatiivsete ehitusmaavaradena kasutatavate jäätmete taaskasutamise soodustamiseks tuleb täiendada ja/või lihtsustada seadusandlust ning luua teadmistebaas ja seeläbi soodsad võimalused toodete nõuetele vastavuse tõendamiseks“.

Vastusena selgitame, et meetmete väljatöötamisel on KSH eksperdid lähtunud KeHJS § 31¹ sätestatud KSH eesmärgist – arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ning edendada säästvat arengut. Keskkonnameetmed võivad olla arendajale rakendamiseks vabatahtlikud (nt ekspertide soovitusel) või teemaplaneeringu kehtestaja poolt seatult kohustuslikud läbi planeeringu kohustuslike tingimuste. Keskkonnameetmetega arvestamine või arvestamata jätmine teemaplaneeringu kehtestamise käigus on otsustaja kaalutusotsus (KeHJS § 42 lg 11). Vastav selgitus on toodud KSH aruande peatüki 8 sissejuhatuses.

6. Märkite, et teemaplaneeringu seletuskirjas on kõrge prioriteediga ala Vao kohta ptk 3.1.1.3 kirjas kaevandamist mõjutava tingimusena, et ala läbib olemasolev raudtee, mille kaitsevööndi ulatuses kaevandamine ei ole võimalik. Juhite tähelepanu, et alale kavandatakse lisaks Rail Baltica veeremi hooldusdepoole ka AS-le Eesti Liinirongid uut depood, mille käigus muutub ka AS Eesti Raudtee ehitusbaasi asukoht. Sellest lähtuvalt on piirkonnas arengud aktuaalsed ning maavajadus alles välja selgitamisel.

Vastusena selgitame, et planeeringu lahendusega ei määrata veel karjäärde asukohti, vaid võimalikud alad, kus sees selgitatakse eraldi kaevandamisloa taotluse menetlusega välja, kuhu täpselt karjääri on võimalik kavandada. See tähendab, et teemaplaneeringuga määratud riigi huviga alade piirid täpsustuvad edaspidi loamenetluse etapis, kus tuleb arvesse võtta kõiki alal esinevad piiranguid, sh sel ajahetkel teadaolevaid Rail Baltic hooldusdepoo ja AS Eesti Liinirongide depoo maavajadusi.

7. Toote välja, et teemaplaneeringus on märgitud keskmise prioriteediga ala Rae raba (ptk 3.1.2.1) kohta, et sotsiaalmajanduslik hinnang andis alale kõrge prioriteedi ning ala kasutusele võtmisel peab arvestama üldplaneeringus ette nähtud Rail Baltic nihutamisruumiga. Rail Baltic kohta kehtib piirkonnas Harju maakonnaplaneering „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“, viide alama astme üldplaneeringule ei ole asjakohane. Samas peatükis kaevandamist mõjutavate tingimuste all tuleb arvestada kehtiva Rail Baltic maakonnaplaneeringuga, mitte üldplaneeringuga.

Arvestame märkusega ja korrigeerime teemaplaneeringu seletuskirja järgnevalt: "Ala kasutusele võtmisel peab arvestama Harju maakonnaplaneeringus „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“ ette nähtud Rail Baltic nihutamisruumiga".

8. Juhite tähelepanu, et riigi huviga liiva piirkonna Männiku 5 ala ulatub u 3 ha aktiivses ehituses oleva Rail Baltic põhitrassi alale. Maavarade kaevandamine raudtee muldkeha alt ei ole perspektiivikas.

Vastusena selgitame, et teemaplaneeringu tingimustes on välja toodud, et Männiku 5 ala kasutusele võtmisel peab arvestama projekteeritud Rail Baltica raudtee trassikoridoriga. Loamenetluse etapis selgitatakse täpselt välja raudtee aluse ehitusmaavara kaevandamise perspektiiv.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ivan Sergejev

planeeringute asekanstler

Agnes Lihtsa

+372 5819 0538 agnes.lihtsa@mkkm.ee